

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 fl. v. a.
Pre anulul intregu . . . 12 fl. v. a.

Pentru Romanii:
Pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
" 6 lune 20 " " = 8 " "
" 3 " 10 " " = 4 " "

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru fiesca care publicatiune separatu. In Loculu deschis 20 cr. de linia
Unu exemplariu costă 10 cr.

Locuini'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundenti regulari si „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

Pest'a 9/20 febr. 1868.

(G.) Foi'a oficiale unguresca publica in nrulu său de eri literele reg., prin cari diet'a Ungariei se conchiamă pre 20 aprile a. c. si cari le reproducem mai la vale. Am vedutu, că filii natiunei nostre, cunoscandu importanti'a momentului, s'au ingrigitu de tempuriu a face toti pasii legali necesarii, pentru ca alegerile, cari se apropia, sê nu-i afle nepregatiti, pentru ca sê pota suscepe lupt'a constitutiunale cu poteri unite si cu demnitate natiunale. Dovada viua: resolutiunile natiunali a le conferintiei d'in Timisior'a, cari urmeza mai la vale, dovada: diversele conferintie ale intielegintiei romane de prin deosebitele locuri, tiente totu spre acestu scopu, despre cari parte am reportatu publicului, parte vomu reportă capetandu informatiunile necesarie.

Deci, in câtu pentru Romanii d'in Ungari'a, potemu constată cu multiemire, că ei — afara de putieni omeni in a le căroru capete inca nu s'a facutu d'ua, si afara de cei ce, pote impinsi de fric'a nerealegeri, aflara cu cale a pactă cu ungurii — sunt gat'a de lupta si resoluti a desvoltă tota energi'a pentru a rcesî cu deputati natiunali. Acést'a o recunosc si adversarii nostri politici, cari nu-si potu ascunde necesulu pentru natiunalea atitudine a intielegintiei romane. Ceea ce adversarii nostri inse nu cunosc, sêu celu putienu nu vreu sê cunosca, este tiente'a Romaniloru d'in Transilvani'a. In privinti'a acestor'a o foia nemtiescanguresca d'in Vien'a scrie, că „Romanii d'in Transilvani'a nu sciu ce sê faca fatia cu alegerile ce se apropia; unii voru alege, éra alții nu voru alege, inse si cari voru alege voru protestă; nasaudenii anume voru face o representatiune de a dreptulu la Corona in care si-voru insfră gravaminele“ etc.

Cumcâ Romanii d'in Transilvani'a sciu ce sê faca fatia cu alegerile venitorie au dovedutu dechiaratiunile Romaniloru d'in Sabiu, Uniador'a Fagarasiu si daca vro foia unguresca ori nemtiesca sêu altu cine-va ar mai sta la indoieia in privinti'a opiniunei publice a natiunei romane d'in Transilvani'a fatia cu alegerile cari sunt la usia, apoi éca acea opiniune publica, pipaita la fati'a locului in Transilvani'a si resumata de unu fruntasu alu intielegintiei romane de acolo in urmatoriele cuvinte:

„Romanii d'in Transilvani'a nu voru participă la alegeri; éra in casulu, candu in cutare comitetu comitatense nu s'ar' fi radicatu neci o voce d'in partea Romaniloru, sêu plane candu cutare comitetu ar' fi decisu a alege, in contielegere si cu concursulu membriloru romani d'in acelu comitetu, — Romanii condusi de filii devotati binelui maicei loru, voru află ocaziunea chiaru si in diu'a alegeri pentru a dechiară că nu participa la alegere, aretandu motivele acestei neparticipări.“

Spre dovada, cumcâ Romanii d'in Transilvani'a intr'adeveru „sciu ce sê faca“ fatia cu alegerile pentru diet'a d'in Pest'a, servesca si resolutiunea conferintiei d'in Desiu, care se descrie mai la vale, pre cum si urmatori'a

Dechiaratiune.

Noi suscriii locuitori in Girisiulu Ariesiului, ca fideli filii ai natiunii romane, ne dechiarăm francu si fără neci o reserva in aintea opiniunii publice, că, dupa-ce diet'a Ungariei si-a arogatu dreptulu d'a se amestecă in afacerile publice ale tieriei nostre autonome, fără de concursulu si consimtiementulu natiunii romane, si dupa ce legile injuste, facute in aceea dieta ne au impinsu de pre terenulu activității reducundu-ne la una stare deplorabila, nu potemu sê luăm parte la alegerile de deputati pentru diet'a d'in Pest'a: deci

1) noi acceptăm redeschiderea dietei nostre in

Transilvani'a, in care sê se reguleze drepturile Transilvaniei fatia cu Ungari'a;

2) noi nu potemu pricepe, cum pote fi, ca, dupa ce Uniunea s'au facutu fără de voi'a nostra, prin diete cari n'au fostu expresiunea vointiei natiunii romane d'in Transilvani'a, sê se pretinda de la noi, ca sê alegem deputati pentru una dieta basata pre doue legi electorale, un'a in Ungari'a, corespundentia tempului presinte, alt'a in Transilvani'a, feudala si prin urmare nedrepta pentru interesele natiunii romane.

Ne rogăm, ca acést'a dechiaratiune a nostra sê binevoiti dle Redactoru a o publică in diuariulu Dvostre „Federatiunea.“

Girisiulu Ariesiului 11 fauru 1869.

(Urméza 37 de subscrieri.)

Conclusulu

Conferintiei natiunale romane, tiente in Deesiu in 15/8 februaru 1869. (findu de facia 180 de insi.)

Considerandu, că ordinatiunea ministeriala ddto 23 decembre 1868 nr. 24,129 referitoria la alegerile de deputati pentru diet'a viitoria d'in Pest'a, cu privire la Transilvani'a este effuinti'a legii de uniunea Transilvaniei cu Ungari'a;

considerandu că legea uniunei s'au adusu fără invoirea si fără concursulu natiunei romane, si inca cu total'a desconsiderare a ei, si a justeloru ei pretensiuni;

considerandu, că legea electorala feudala transilvana d'in 1848 sustienuta prin legea uniunei, lipsesce pre natiunea romana chiar' si de cele mai de pre urma medilóce, ca sê pota avé o representatiune corespundentia pusetiunei si insemnetătii sale politice, si care sê fia in stare de a reeluptă pre cale legala drepturile politice natiunale, inca in anulu 1867 prin decretu regescu unilateralminte scose d'in valore;

considerandu, că dupa cele petrecute in sesiunea trecuta a dietei pestane, natiunea romana nici că pote avé cea mai mica sperantia, că justele ei pretensiuni se voru multiam;

considerandu, că intr'unu statu, care barem dupa nume ar' fi statu constitutiunale, fie-sce care alegatoriulu este indreptatitu de a se folosî sêu nu de dreptulu sêu electoralu —

Dechiarăm:

că pre langa tota supunerea neconditiunata tronului, si pre langa reverinti'a cuvenita legiloru, — sustienendu si cu acést'a ocaziune toti pasii legalmente facuti in interesulu si pentru ascurarea esistintiei politice a natiunei romane, de cătra filii ei cei adeverati, si respingandu tote calumniile de ilegalitate, — nu ne potemu demite la alegeri — fără ca sê lovimu in demnitatea si onorea nostra natiunala, si pentru aceea nici că vomu candidă, nici că vomu alege ablegati pentru diet'a viitoria d'in Pest'a!

Noi Franciscu Iosifu

d'in indurarea lui Dumnedicu Imperatu alu Austriei, Rege alu Boemiei etc. si Rege apostolicu alu Ungariei.

Iubiti credintiosi!

Tienendu-se de detorintiele Nostre de Domnitoriu a grigî de executarea fidela si punctuala a legiloru tieriei:

dupa ce §. 1. alu Art. de lege IV de la 1848 ordineză, ca diet'a sê se conchiamă in totu anulul la Pest'a;

si dupa ce interesele morali si materiali a natiunei pretindu cu intetire deslegarea câtu mai rapide a numeroase cestioni pendinti:

la propunerea consiliulu nostru ministeriale am decisu, sê conchiamăm pre magnatii si represintantii tieriei la diet'a ce se va deschide la 20 aprile a. c. in liber'a cetate regesca Pest'a.

Dreptu ce prin acést'a ve insarcinăm cu seriozitate: ca fără amanare sê faceti tote despusetiunile, cari in intielesulu legi sunt necesarie, pentru ca deputatii — alesi in numerulu si modulu ordenatu prin V Art. de lege creatu de diet'a d'in Posionu de la a.

1847/8, prin II Art. de lege alu dietei d'in Clusiu de la a. 1848 si in fine prin §. 4. alu Art. de lege XLIII de la a. 1868 — sê se pota infatșiă la diet'a amintita, si activitatea legelatiunei sê se pota incepe fără impiedecare la diu'a si loculu aretatu. Căror'a de altmintrea vi remanem aplegati cu grati'a Nostra imperatesca si regesca.

Datu in Vien'a, la 6 februaru, una mia optu sute siesedeci si noue.

Franciscu Iosifu, m. p.

C. Iuliu Andrassy, m. p.

Bunavointi'a magiara.

(b. ni) — Este constatatu acelu adeveru că, candu romanii Tranni incepu a se orientă mai bine in politic'a loru natiunala si se impulpa a-si emendă erorile comise in aceea, inimicii loru seculari in anim'a loru malitiosa, in necesulu loru, nu sciu ce sê mai faca, ce sê intreprinda, ca sê i pota abate de la convictiunea loru salutaria, spunu ma si jura: că nu procedu bine (romanii), nu-si cunosc interesele; aducu ei si martori de aproape si d'in departare (se intielege: totu de conduit'a loru) numai ca sê aiba crediementu; producu ei si documinte (vedi bine false) numai ca sê i pota convinge, ca sê nu proceda cum cugeta mai folositoriu si mai ratiunabile; acesti inimici si-dau tota trud'a a face pre romani sê creda ca si Gergesenii: că mai multu pretiuescu o turma de porci de câtu sê fie eliberati de dracii cei torturatori; — chiaru acést'a rola a imbracatu-o si „Házánk“ cu corespundentele sêu P., care vrè sê faca d'in romanii Tranni nisce Gergesenii si sê dîca libertătii loru natiunale: „ési d'in otarele nostre, nu ne daună de institutiunile si legile cele salvatorie care le amu eredîtu dupa credinti'a ce o avemu de la dieii ce resiedu in Olimpulu magiaru!“

Insc. romanii Tranni nu voru sê fia Gergesenii, ei pentru Salvatorele loru, pentru patri'a si libertatea loru natiunala nu voru crutiă nici o jerfa pana nu-si-le voru asigură in proprietatea loru, voru tiente la calea ce au apucatu a o nimeri si pre care nu mai voiescu a ajunge ca sê se mai inchine dieiloru celoru straini d'in Olimpulu magiaru; ei remanu langa Larii loru proprii, in patri'a loru mama, la caminulu loru, pre acesti-a i voru onoră, acestoru-a se voru inchină, că-ci: acesti-a i au aperatu si pana acuma de minciinosii si cutropitorii diei ai neamului lui Magogu.

Dar' ca sê nu ni se dîca: că suntemu stupidi si nu intielegem bunavointi'a veciniloru nostri magiari cu care d'insii voescu a ne duce in paradisu; nice că nu avemu motive plausibile pentru cerbici'a nostra care o opunemu fericitoriloru nostri magiari: sê vedemu asiè cam in trecatu ce-va d'in valoarea documinteloru de bunavointia a veciniloru nostri cu care totu mereu se intrudéza de a ne capacită despre marele bine ce ni-lu voiescu d'insii; apoi căte-va si d'in motivele nostre cele de cerbicositate, de a nu recunósce si a nu da mai multu crediementu acestoru vecini binevoitori.

Natiunea magiara — domnulu si eredele sempiternu alu Ungariei si tiereloru ei sorori, si mai scie bunulu d'dieu a câte tierie d'in lume, că-ci de pre unu tronul de dominatiune vasta si puternica ni vorbesce „H.“ (vedi nr. 10 si 11 d. „Fed.“) — cu campionii sêi, ne a radicatu pre noi romanii d'in pulvere la ce'a ce suntemu asta-di, adeca: a) ne au scosu d'in servitude si ne-au donatu cu libertatea cetatianésca; — b) ni-au deschisu terenulu si ni-au ajutatu de ni-am potutu face scole, a ne cultivă noi si limb'a nostra, in care acumu suntu 25 ani, in salonele conversăriloru abîe amu fi cutezatu a o vorbî si a ne esprimă ideile intr'insa; — c) ni au ajutatu la inbunetatfrea stărei nostre materiale si spiretuale; — d) ni au largitu terenulu de dreptu, ca intieleginti'a nostra sê pota ocupă officiele cele mai remarcabile de statu si membrii natiunei nostre sê duca rolu ca representanti in legelativa; — e) ni-au concesu usulu limbei nostre in municipie si administratiune; f) ni imbunetatesce necurmatu starea nostra besericésca si scolaria si ni se va dà la acestu scopu si subsidiu de statu, etc. etc. — si tote aceste mari daruri de fericire natiunea magiara ni le au datu, si inca d'in bun'a sa vointia, d'in liberalitatea sa istorica ce'a pana la lucsuria, nici o influentia straina n'a silitu-o la acést'a, ce? nici de amenentiările si demonstratiunile d'in Bucuresci nu s'a temutu, ci acé-

